

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-01986/2018-ERU

Praha 2. března 2018

Č. j. 01986-3/2018-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-01986/2018-ERU s obviněným z přestupku, kterým je společnost **Městské vodovody a kanalizace Dvůr Králové nad Labem s.r.o., se sídlem náměstí Denisovo 766, 544 01 Dvůr Králové nad Labem, IČO: 288 18 334**, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. července 2017 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, kterým je společnost Městské vodovody a kanalizace Dvůr Králové nad Labem s.r.o., se sídlem náměstí Denisovo 766, 544 01 Dvůr Králové nad Labem, IČO: 288 18 334 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 31. července 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Dvůr Králové nad Labem, v ulici Pod Lešem, u nemovitosti č. p. 2294, v blízkosti plynárenského, resp. energetického zařízení (nizkotlaké plynovodní přípojky DN 40) činnost, v jejímž důsledku došlo v rozporu s ustanovením § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení, a tím k porušení výše uvedeného ustanovení energetického zákona.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb. energetického zákona se účastníkovi řízení, za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 12 000 Kč** (slovy: dvanáct tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 03018.

Odůvodnění

Dne 30. října 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“ anebo „správní orgán“) v důsledku zjištění poškození plynárenského, resp. energetického zařízení při provádění zemních prací dne 31. července 2017 v obci Dvůr Králové nad Labem, ulice Pod Lesem, u nemovitosti č. p. 2294 kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán Úřadu dne 15. prosince 2017 protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 11377-11/2017-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 11377/2017-ERU (dále jen „kontrolní spis“), který byl převzat do správního spisu dne 26. února 2018, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení, a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly bylo zjištěno, že zemní práce, spočívající, mimo jiné, v obnově vodovodu DN 90 včetně hydrantů a kanalizace DN 400 včetně šachet a provedení výkopových prací, zásypu a hutnění, a to formou opravy ve stejné trase a dimenzích této technické infrastruktury (dále též jen „zemní práce anebo „stavba“) byly realizovány účastníkem řízení v obci Dvůr Králové nad Labem, ulice Pod Lesem, u nemovitosti č. p. 2294. Tyto zemní práce realizoval účastník řízení v postavení zhotovitele zemních prací, a to na základě objednávky č. [REDAKCE] ze dne 22. května 2017 vystavené objednatelem prací, kterým bylo Město Dvůr Králové nad Labem, IČO: 002 77 819, se sídlem T.G.Masaryka 38, 544 17 Dvůr Králové nad Labem (dále jen „objednatel“).

Dne 7. července 2016 vydal provozovatel plynárenského zařízení, zastoupený společností Grid Services, s.r.o. souhlas s prováděním prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a to formou Stanoviska k existenci sítí zn. [REDAKCE], spolu s vymezením podmínek pro provádění stavebních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení pro „Optická komunikační síť JUTA II. etapa – část A a C“, včetně detailního zákresu plynárenského zařízení a ověřené přílohy předložené objednatelem (dále též jen „stanovisko č. [REDAKCE]“).

Další souhlas s prováděním prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení byl vydán formou Stanoviska společnosti Gas Net, s.r.o. ze dne 22. května 2017, vedeném v kontrolním spise pod č. j. 11377-3/2017-ERU k existenci sítí zn. [REDAKCE], ze dne 22. května 2017, spolu s vymezením podmínek pro provádění stavebních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení pro „Havárie vodovodního řádu“, včetně detailního zákresu plynárenského zařízení (dále též jen „stanovisko“).

Dne 27. července 2017 bylo provedeno společností GridServices, s.r.o. vytyčení plynárenského zařízení, a to za pomoci hledače typu RD 8000 s barevným vyznačením polohy středotlakého plynovodu v terénu, o čemž byl téhož dne vyhotoven Protokol o vytyčení plynárenského zařízení, číslo [REDAKCE], ve kterém je mimo jiné uvedeno, že veškeré zemní práce v blízkosti plynovodu je nutné provádět ručně.

Existence plynárenského zařízení a jeho umístění a vedení bylo účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známo.

Účastníkovi řízení měly být a byly rovněž známy podmínky, za nichž mohou být zemní práce v blízkosti plynárenského zařízení prováděny, jak vyplývá i z dokumentu – příloha č. 5 poučení zaměstnanců o provádění výkopových prací – rok 2016 – 2017 (dále jen „poučení zaměstnanců“), kterou předložil účastník řízení. Z této listiny, která je signována účastníkem řízení a dalšími osobami ve vztahu k účastníkovi řízení, jasně vyplývá z bodu 6, že při provádění činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení je investor (účastník řízení v postavení zhotovitele) povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení nebo ovlivnění jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu. Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí. Z bodu 6 dále vyplývá, že odkryté plynárenské zařízení bude v průběhu nebo při přerušení stavební činnosti řádně zabezpečeno proti jeho poškození.

Dne 31. července 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Dvůr Králové nad Labem, v ulici Pod Lesem, u nemovitosti č. p. 2294, v blízkosti plynárenského, resp. energetického zařízení (nizkotlaké plynovodní přípojky DN 40) při provádění zemních prací, k poškození nizkotlaké plynovodní přípojky DN 40 (dále jen „plynárenské zařízení“) účastníkem řízení. Z kontrolního spisu vyplývá, že k této události mělo dojít dle účastníka řízení tak, že při přemísťování zeminy za použití stroje (CAT 427) došlo k nárazu pískovcového bloku na plynovodní přípojku, a tím k jejímu poškození. Osoba, které předmětné práce prováděla byla v postavení zaměstnance účastníka řízení a byla poučena o tom, jak má zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení provádět. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly dle účastníkem řízení doložené kopie výpisu z účtu, uhrazeny.

Z Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ, číslo protokolu [REDAKCE], ze dne 31. července 2017, vedeném v kontrolním spisu pod č. j. 11377-3/2017-ERU, vyplývá, že poškození způsobil účastník řízení, a že velikost otvoru v poškozeném místě plynárenského zařízení činí 0,01 cm². Poškození plynárenského zařízení bylo nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku zanedbatelného množství plynu, po dobu 118 minut a nedošlo k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům, jak vyplývá z Poškození plynárenského zařízení třetí stranou – Žádost o uvedení PZ do původního stavu, vedeném v kontrolním spisu pod č. j. 11377-3/2017-ERU, ze kterého vyplývá, že poškozeným je společnost GasNet, s.r.o. a jako poškozitel je uveden účastník řízení; jako příčina poškození je uvedeno poškození přípojky při výkopových pracích. Z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení provozovaného GasNet s.r.o., č. hlášení v SAP ESM [REDAKCE], vedeném v kontrolním spisu pod č. j. 11377-3/2017-ERU vyplývá, že oznamovatelem narušení ochranného pásma je vlastník nemovitosti č. p. 2294, u které byly účastníkem řízení zemní práce také realizovány, přičemž již v tomto dokumentu je konstatováno, zatřesením kolonky, nedodržení podmínek stanoviska č. [REDAKCE]. Z tohoto dokumentu také vyplývá, že zemní práce měly být prováděny strojně – bagrem.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky, který byl aplikován v tomto příkazním řízení.

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo v ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V tomto příkazním řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na jeho obrys. U plynovodů a plynovodních přípojek o tlakové úrovni do 4 bar včetně, umístěných v zastavěném území obce činí 1 metr na obě strany a umístěných mimo zastavěné území obce činí 2 metry na obě strany. V projednávaném případě tak činilo ochranné pásmo plynovodu 1 metr na obě strany.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a v příčinné souvislosti, tak lze trestat pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není, na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, resp. zaměstnanec účastníka řízení, kdo prováděl zemní práce, při jejichž realizaci nedodržel podmínky pro provádění zemních prací v blízkosti plynovodu, a dále nedodržel poučení zaměstnanců, které předložil účastník řízení, a v důsledku porušení těchto podmínek došlo k poškození plynárenského zařízení; účastník řízení je tak plně odpovědný za způsobenou škodu a za spáchaný přestupek.

V příkazním řízení bylo přitom dostatečným způsobem prokázáno, z podkladů obsažených v kontrolním spisu, který je součástí správního spisu, vedeného pod shora uvedenou sp. zn., že účastník řízení věděl, že zemní práce provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a v jeho bezprostřední blízkosti, a přesto prováděl a nechal provádět zemní práce v blízkosti plynárenského zařízení, aniž by toto dostatečně zabezpečil proti poškození, v důsledku čehož při přemísťování zeminy došlo v důsledku pádu pískovcového bloku na nezabezpečené plynárenské zařízení, a tím k jeho poškození. Z těchto okolností případu je zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální odbornou péčí, opatrností a podle podmínek uvedených ve stanovisku, které uvádí shodné podmínky jako je tomu u shora uvedeného poučení zaměstnanců.

Nad rámec shora uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností, bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy. V případně jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem a při své činnosti dodržoval i podmínky uvedené ve svých vnitřních předpisech a také ve stanovisku.

S ohledem na shora uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost)

tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše uvedenými následky.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda nejsou naplněny podmínky uvedené v § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, zprošťující účastníka řízení odpovědnosti za přestupek, tedy zda účastníka řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku (porušení právních povinností) zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, však nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, tedy zánik odpovědnosti za spáchání příslušného přestupku. Lze tak konstatovat, že účastníka řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinností zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37, § 38 a § 39 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Při stanovení pokuty hodnotil správní orgán provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, bez jeho zabezpečení proti poškození, v rozporu se stanoviskem a poučením zaměstnanců, jako přitěžující okolnosti.

Skutečnost, že v důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku zanedbatelného množství plynu, po dobu 118 minut a nedošlo k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům, hodnotí správní orgán jako polehčující okolnost. Rovněž tak správní orgán hodnotí jako polehčující okolnost tu skutečnost, že účastník řízení řádně poučil zaměstnance o provádění výkopových prací.

Při stanovení výše uložené pokuty, hodnotil správní orgán snahu řešení opravy poškození plynárenského zařízení a úhradu způsobené škody poškozené společnosti GasNet, s.r.o., jako polehčující okolnosti, stejně tak i skutečnost, že před zahájením zemních prací bylo vedení plynárenského zařízení v terénu vyznačeno, oproti situaci, kdyby tomu tak nebylo.

Účastník řízení, kterým je podnikající fyzická osoba, jejíž jednou z oborů činnosti je, mimo jiné, provádění staveb, jejich změn a odstraňování, si měl být velmi dobře vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení je nutno zemní práce provádět s maximální opatrností a plynárenské zařízení zabezpečit proti poškození; dále vykonávat tyto s maximální

opatrností, předcházet vzniku případných škod, což účastník řízení nezajistil, a tyto skutečnosti správní orgán hodnotí jako přitěžující okolnost při stanovení sankce.

Při stanovení výše uložené pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení – obviněnými z přestupku, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což správní orgán vyhodnotil jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týká majetkových poměrů účastníka řízení, pak správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek (správní delikt) je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Správní orgán vycházel „in concreto“ z veřejné části sbírky listin příslušného obchodního rejstříku, dle které účastník řízení vykázal za rok 2015 výsledek hospodaření před zdaněním [REDAKCE] Kč. Správní orgán, tak z výše uvedeného dovozuje, že účastník řízení má z podnikatelských činností příjmy, a že uložená pokuta není a nebude pro účastníka řízení likvidační.

Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 0,1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení tak byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyvednutí.

Mgr. Jan Křepinský, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha